

AAR

circular 150

AMICS DE L'ART ROMÀNIC

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

febrer 1996

Institut d'Estudis Catalans

— Carme, 45-47

— 08001 Barcelona

EDITORIAL

Catalunya és romànica o gòtica? Aquest dilema sembla preocupar més els historiadors que fer una reeixida i completa història de la Catalunya medieval. La nostra historiografia té totes les virtuts i defectes de la historiografia d'arreu d'Europa. Els historiadors catalans han fet una història que l'hem de considerar vàlida dintre dels esquemes més ortodoxos de la història europea; no han inventat cap esquema nou o diferent, tal vegada la seva aportació més original fou valorar més el romànic que el gòtic, no perquè el gòtic fos inferior en quantitat o qualitat sinó pel fet que l'època del romànic fou el moment de l'expansió i el gòtic de la decadència política. Adhuc aquesta valoració era normal i vàlida a les històries nacionals europees.

Moltes vegades, els historiadors ens oblidem de llegir Sir Walter Scott. La seva obra ens aporta un món medieval fabulós emperò altament programàtic d'una historiografia nacionalista.

Ningú ha inventat la nostra història, sí que moltes vegades polítics d'un o altre signe o pensament s'han aprofitat de la història. La polèmica sobre si romànic o gòtic no es fa en funció de la realitat d'una història sinó de la utilització poc acurada i científica d'unes directrius historiogràfiques farcides de tòpics i allunyades de la realitat d'una veritable història medieval.

L'edat mitjana no és un període de foscor; va tenir els seus valors, va iniciar un desenvolupament que ha continuat fins als nostres dies. El món medieval va aportar novetats, els seus invents; ho va fer tant el món romànic com el món gòtic. No hem d'oblidar que la història, en el fons, és una continuïtat, no hi ha talls, una successió de tornar a començar, sinó que és un encadenament de causes i efectes. El romànic genera el gòtic, abans del romànic ha existit el pre-romànic, i més tard el gòtic serà continuat pel renaixement.

Aquest encadenament d'abans, ara i després és la història. El pre-romànic, el romànic i el gòtic tenen el seu valor i els seus límits. Aquests diferents moments de la història de Catalunya no han estat ni millors ni pitjors que aquests mateixos períodes de la història d'Anglaterra, França o Castella per no citar molts altres àmbits i territoris de l'Europa medieval.